

Vpliv sprejetih ukrepov vlade RS na delodajalce

Povzetek: Delodajalec ima na voljo pet različnih rešitev kako ravnati v razmerah ko je bila za Slovenijo razglašena pandemija. Vlada RS je z nekaterimi ukrepi omilila vpliv pandemije na gospodarstvo. Ukrepe navajamo v nadaljevanju.

Vlada RS je v torek, 24.3. na 6. redni seji predstavila nove predlog ukrepov v višini 2 mrd €. Predlog zakona naj bi obravnaval in predvidoma sprejel državni zbor v petek 27.3. Takoj ko bo zakon objavljen bomo pripravili nove informacije in jih objavili na naši spletni strani.

Prva možnost delodajalca je, da zagotovi nadaljevanje delovnega procesa, pri čemer mora poskrbeti za ustrezno zaščito zaposlenih. Nekaj podjetji v Sloveniji se je odločilo, da na ta način nadaljujejo delovni proces, pri čemer je vsak od zaposlenih dobil možnost, da delo odkloni, v kolikor meni, da je njegovo zdravje v primeru nadaljevanja delovnega procesa, kljub uporabi zaščitne opreme in razkužil, ogroženo. Delavci, ki so z delom nadaljevali ohranijo vse pravice, ki jim gredo iz delovnega razmerja, vključno s plačo v višini 100 %.

Druga možnost je, da delodajalec organizira delo na domu. Delodajalec mora v tem primeru izdati Odredbo o delu na domu, v kateri mora opredeliti bistvene okoliščine (razlog, vrsto dela, način spremljanja dodeljenih delovnih nalog, delovna sredstva, ki jih bo zagotovil delodajalec, dosegljivost delavca, način sporočanja podatkov, napotke glede varnega in zdravega dela na domu, varovanje podatkov). Delodajalec mora takoj, ko je to mogoče, o organiziranju dela na domu obvestiti Inšpektorat za delo. Za obveščanje Inšpektorata o delu na domu ni predviden obrazec. Delodajalec mora posredovati Inšpektoratu obvestilo, ki mora vsebovati:

- poimenski seznam delavcev,
- skupno število delavcev, ki jim je odrejeno delo na domu,
- opis dela, ki ga bodo delavci opravljali na domu,
- kje bo delavec delo opravljal,
- predvideno trajanje opravljanja dela na domu (zadostuje navedba, da se opravlja do izteka izjemnih okoliščin).

Obvestilo z navedenimi podatki je treba posredovati na e-naslov: prijave.irsd@gov.si. Vzorec **OBVESTILA INŠPEKTORATU RS ZA DELO**, najdete na vstopni – predhodni strani ARAG.si .

Delodajalec je dolžan zagotavljati varno delo na domu. Glede na trenutne izredne razmere je logično, da delodajalec ne more izvesti vseh ukrepov, s katerimi bi preveril ustreznost dela na domu.

To pa bo moral delodajalec storiti takoj, ko bo glede na situacijo to mogoče. Zelo verjetno je, da bo moral delodajalec zagotoviti dodatne ukrepe, ker običajni ukrepi za zagotavljanje dela na domu ne bodo zadostovali.

Tudi v tem primeru je delavec upravičen do 100 % plače.

Tretja možnost, ki jo ima delodajalec je, da zaradi pomanjkanja dela, delavcem iz poslovnih razlogov odredi čakanje na delo na domu. V tem primeru je delavec upravičen do plačila v višini 80 % povprečne mesečne plače za obdobje zadnjih treh mesecev. Z interventnim zakonom je bilo sprejeto, da bo država krila 40 % plače, ki jo je delodajalec dolžan izplačati delavcu, ki čaka na domu (80 % redne plače), delodajalec pa bo kril 60 %.

Četrta možnost delodajalca je, da odredi kolektivni dopust. Ker je kolektivni dopust navadno umeščen v čas, ko je to v interesu delodajalca, je nujno, da delodajalec omogoči tudi izrabo dela letnega dopusta v času, ko se primarno upoštevajo možnosti za počitek in rekreacijo delavca in njegove družinske obveznosti. V primeru dopusta je delavec upravičen do 100 % plače. Delodajalec pa ne sme enostransko odrediti dopusta delavcu, prav tako ni dovoljeno odrediti izrednega (neplačanega) dopusta delavcu.

Peta, najbolj skrajna možnost, delodajalca je odpoved pogodbe o zaposlitvi delavcu iz poslovnega razloga. V tem primeru delodajalec ne more zgolj navesti, da mu je upadel promet zaradi odredbe o zaprtju podjetja. Delodajalec mora preveriti ali je mogoče delavca zaposliti na kakšno drugo delovno mesto v podjetju in šele, če res ne bo imel druge možnosti, lahko delavcu poda odpoved pogodbe o zaposlitvi, ki bo skladna z zakonom. Potrebno je torej izkazati poslovni razlog, ki je utemeljen. Če delodajalec delavcu poda odpoved pogodbe o zaposlitvi iz poslovnega razloga mora delavcu izplačati odpravnino, prav tako je delavec upravičen do dogovorjenega odpovednega roka.

Za pomoč gospodarstvu je bil sprejet interventni zakon, ki določa primere ko država prispeva določen del plače, do katere je delavec upravičen.

1. Če mora delodajalec iz poslovnega razloga odrediti delavcu čakanje na domu je delavec upravičen do 80 % plače. Plačilo teh 80 % plače si delita delodajalec v višini 60 % in država v višini 40 %.
2. Če je zdravi delavec v karanteni z odločbo ministra za zdravje in svojega dela ne more opravljati od doma je upravičen do 80 % plače. Ta del plače v celoti krije država - ZZS.
3. Zboleli in potrjeno okuženi delavec je upravičen prvih 90 dni do 90 % bolniškega nadomestila, po poteku 90 dni pa do 100 % bolniškega nadomestila. Stroške od prvega dne dalje krije ZZS.

Zelo pomembno je, da je višina nadomestila do povračila do katerega bo upravičen delodajalec, navzgor omejena. Najvišji znesek, ki ga bo lahko uveljavljal delodajalec je omejen z višino najvišjega zneska denarnega nadomestila za primer brezposelnosti. Delodajalec mora predložiti še:

1. opis poslovnega položaja glede virusa,
2. ugotovitev, da delodajalec ne more zagotavljati dela najmanj 30 % zaposlenim delavcem,
3. pisno izjavo, s katero se zaveže ohraniti delovna mesta delavcev na začasnem čakanju na delo najmanj šest mesecev po začetku čakanja na delo.

V naslednjih primerih je edini plačnik plače oziroma dela plače delodajalec.

1. zdravi delavec, ki po dogovoru z delodajalcem preventivno ostane doma je upravičen do 100 % plače.
2. zdravi delavec, ki mu delodajalec zaradi izjemnih okoliščin odredi delo na domu ali drugo delo je upravičen do 100 % plače.
3. zdravi delavec v karanteni z odločbo ministra za zdravje, ki dela na domu je upravičen do 100 % plače.
4. delavec, ki bo ostal doma zaradi varovanja otrok, oziroma ne more priti na delo zaradi ustavitve javnega prevoza ali zaprtja meje s sosednjimi državami, pa svojega poklica ne more opravljati na domu, je upravičen do 50 % plače, vendar najmanj 70 % minimalne plače.

Ker se položaj iz dneva v dan, pa tudi iz ure v uro spreminja, bomo priporočila in spremembe zakonodaje sprti posodabljali.

Imate vprašanja?

Prosim kontaktirajte nas na:

✉ e-pošta: skode@ARAG.si

☎ Telefon (01) 236 41 85